

Języki niskiego poziomu

PODSTAWY INFORMATYKI

WYKŁAD NR 9

Języki programowania

- ▶ Języki maszynowe (kod maszynowy)
- ▶ 2GL – języki asemblera (symboliczne)
- ▶ 3GL – języki programowania ogólnych zastosowań
- ▶ 4GL – języki specjalistyczne (zorientowane dziedzinowo)

Języki programowania

- ▶ Języki maszynowe (kod maszynowy)
  - ▶ Kody rozkazów w postaci binarnej i binarne adresy absolutne jako argumenty
- ▶ 2GL – języki asemblera (symboliczne)
- ▶ 3GL – języki programowania ogólnych zastosowań
- ▶ 4GL – języki specjalistyczne (zorientowane dziedzinowo)

Języki programowania

- ▶ Języki maszynowe (kod maszynowy)
  - ▶ Kody rozkazów w postaci binarnej i binarne adresy absolutne jako argumenty
- ▶ 2GL – języki asemblera (symboliczne)
  - ▶ Kody maszynowe i adresy w postaci symbolicznej
- ▶ 3GL – języki programowania ogólnych zastosowań
- ▶ 4GL – języki specjalistyczne (zorientowane dziedzinowo)

Języki programowania

- ▶ Języki maszynowe (kod maszynowy)
  - ▶ Kody rozkazów w postaci binarnej i binarne adresy absolutne jako argumenty
- ▶ 2GL – języki asemblera (symboliczne)
  - ▶ Kody maszynowe i adresy w postaci symbolicznej
- ▶ 3GL – języki programowania ogólnych zastosowań
  - ▶ Instrukcje symboliczne, na które składa się często wiele rozkazów komputera
- ▶ 4GL – języki specjalistyczne (zorientowane dziedzinowo)

Języki programowania

- ▶ Języki maszynowe (kod maszynowy)
  - ▶ Kody rozkazów w postaci binarnej i binarne adresy absolutne jako argumenty
- ▶ 2GL – języki asemblera (symboliczne)
  - ▶ Kody maszynowe i adresy w postaci symbolicznej
- ▶ 3GL – języki programowania ogólnych zastosowań
  - ▶ Instrukcje symboliczne, na które składa się często wiele rozkazów komputera
- ▶ 4GL – języki specjalistyczne (dziedzinowe)
  - ▶ Programista określa co chce zrobić a nie jak

Języki programowania

- ▶ **Języki maszynowe (kod maszynowy)**
- ▶ **2GL – języki asemblera (symboliczne)**
- ▶ **3GL – języki programowania ogólnych zastosowań**
- ▶ **4GL – języki specjalistyczne (zorientowane dziedzinowo)**

Kodowanie binarne

- ▶ Program składa się z ciągu rozkazów oraz danych
- ▶ Realizacja programu rozpoczyna się od rozkazu zapisanego w komórce pamięci o adresie 0
- ▶ Stały format rozkazów

KOD

Argument

Lista rozkazów maszyny W

Symbol	Kod	Treść
DOD	00001	$(AK) + ((AD)) \rightarrow AK$
ODE	00010	$(AK) - ((AD)) \rightarrow AK$
ŁAD	00011	$(AK) \rightarrow (AD)$
POB	00100	$((AD)) \rightarrow AK$
SOB	00101	$(AD) \rightarrow L$
SOM	00110	$(AD) \rightarrow L$, gdy $(AK) < 0$
STP	00111	zatrzymanie pracy zegara

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:
 $(4) \rightarrow AK$

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:
  - (4) → AK
  - (AK) + (5) → AK

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:
  - (4) → AK
  - (AK) + (5) → AK
  - (AK) → 6

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:
  - (4) → AK
  - (AK) + (5) → AK
  - (AK) → 6
  - koniec

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:

(4) → AK   00100 00000000100

(AK) + (5) → AK

(AK) → 6

koniec

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:

(4) → AK   00100 00000000100

(AK) + (5) → AK   00001 00000000101

(AK) → 6

koniec

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:

(4) → AK   00100 00000000100

(AK) + (5) → AK   00001 00000000101

(AK) → 6   00011 00000000110

koniec

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiążanie:

(4) → AK   00100 00000000100

(AK) + (5) → AK   00001 00000000101

(AK) → 6   00011 00000000110

Koniec   00111 000000000000

Przykład programu binarnego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6

- ▶ Rozwiążanie:

(4) → AK   00100 0000000100

(AK) + (5) → AK   00001 0000000101

(AK) → 6   00011 0000000110

Koniec   00111 000000000000

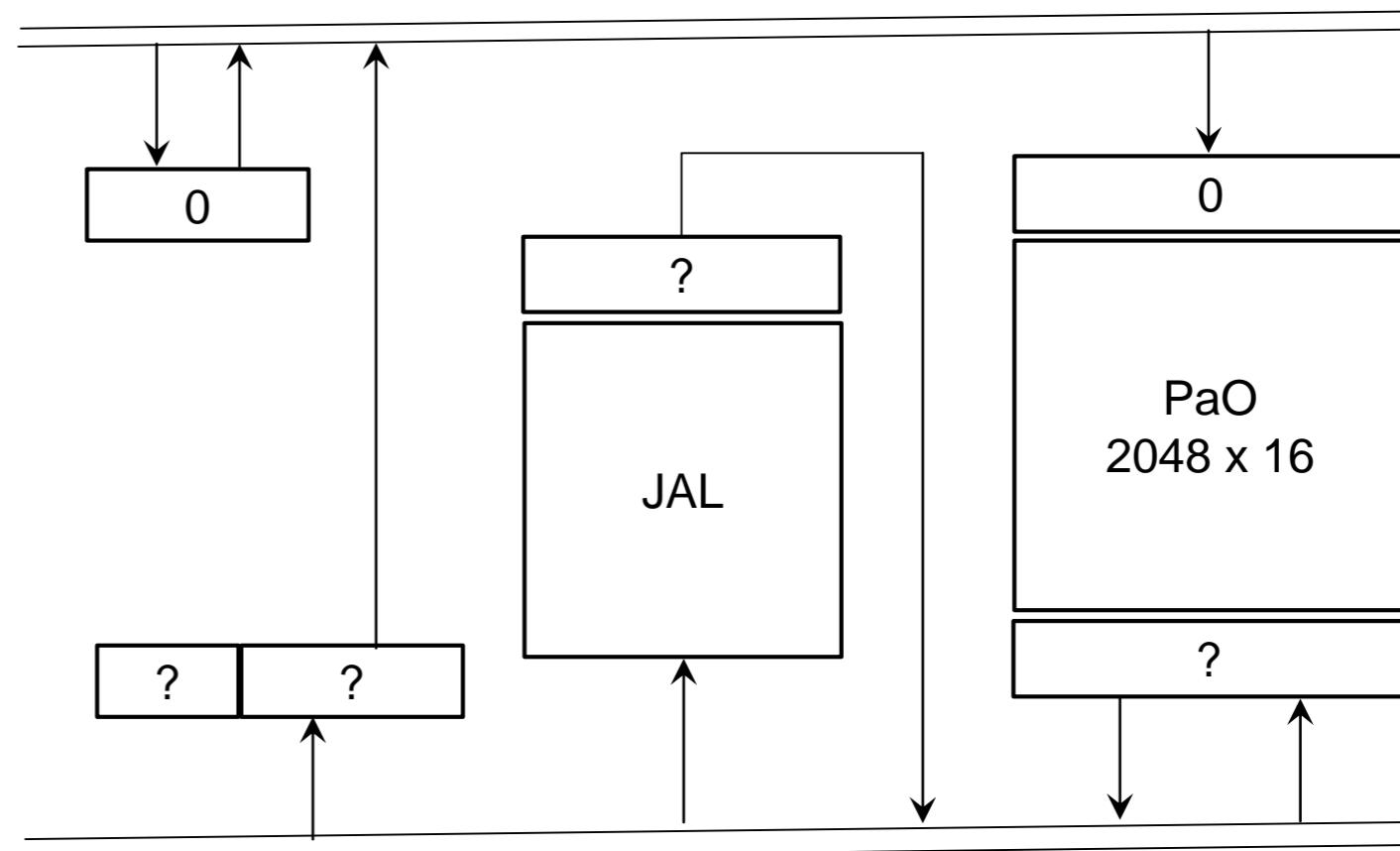
Pierwszy argument   0000 0000 0000 0111

Drugi argument   0000 0000 0001 0001

Wynik   ?

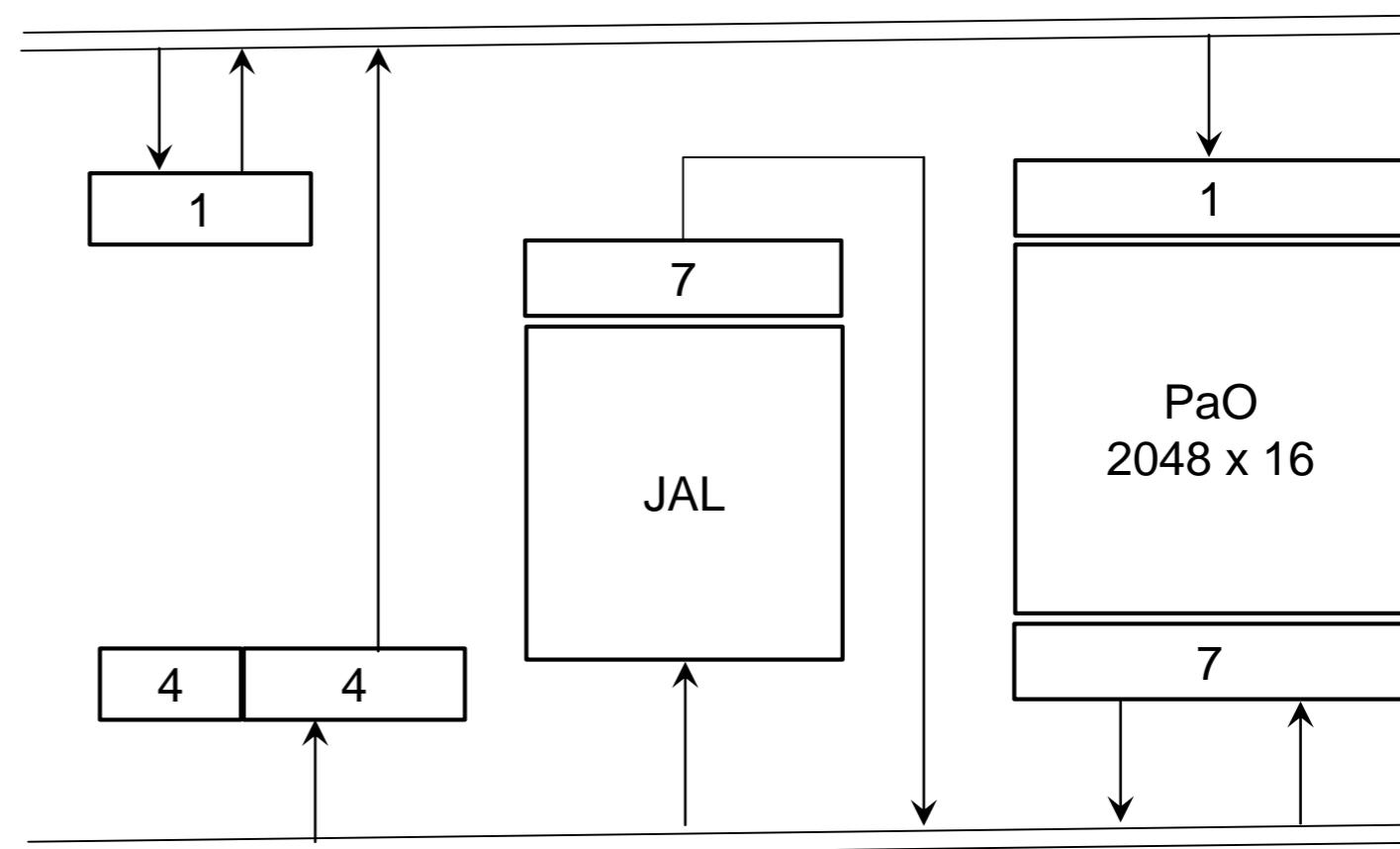
Realizacja programu

0 00100 00000000100
1 00001 00000000101
2 00011 00000000110
3 00111 000000000000
4 0000 0000 0000 0111
5 0000 0000 0001 0001
6 ?
AK ?
L 0

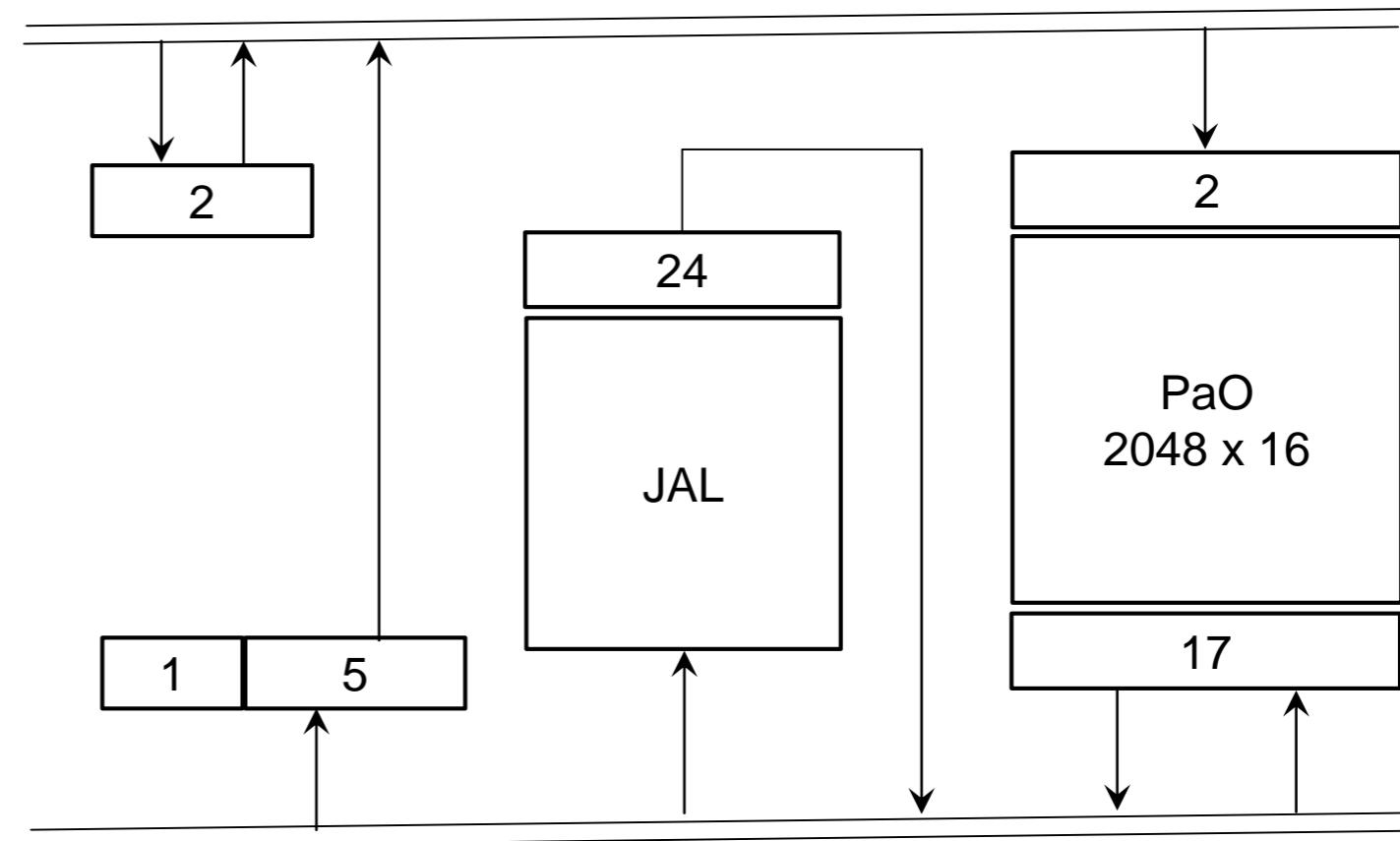
Realizacja programu

```
0 00100 00000000100  
1 00001 00000000101  
2 00011 00000000110  
3 00111 00000000000  
4 0000 0000 0000 0111  
5 0000 0000 0001 0001  
6 ?  
AK 7  
L 1
```


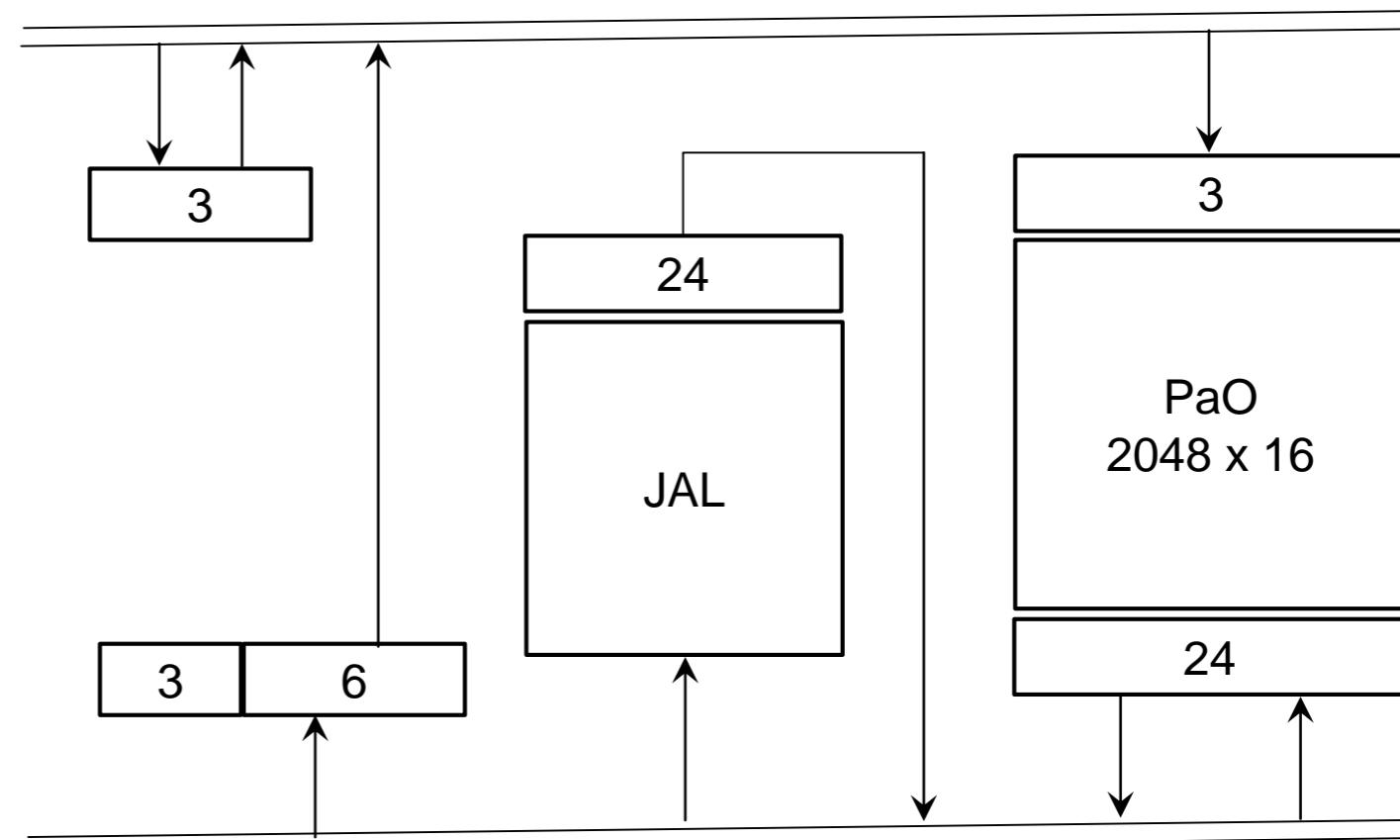
Realizacja programu

0 00100 00000000100
1 00001 00000000101
2 00011 00000000110
3 00111 000000000000
4 0000 0000 0000 0111
5 0000 0000 0001 0001
6 ?
AK 24
L 2

Realizacja programu

0 00100 00000000100
1 00001 00000000101
2 00011 00000000110
3 00111 000000000000
4 0000 0000 0000 0111
5 0000 0000 0001 0001
6 0000 0000 0001 1000
AK 24
L 3

Programowanie binarne

► Zalety

- ▶ Program nie wymaga tłumaczenia
- ▶ Realizowany zaraz po wprowadzeniu do pamięci
- ▶ Małe wymagania pamięciowe

► Wady

- ▶ Operowanie na kodach binarnych rozkazów
- ▶ Konieczność wyliczania adresów komórek
- ▶ Bardzo trudna modyfikacja programu
- ▶ Rozwiążanie dedykowane konkretnemu procesorowi

Asembler

- ▶ Zastąpienie kodów wewnętrznych procesora oraz adresów komórek pamięci w postaci binarnej specjalnymi symbolami
- ▶ Brak potrzeby wyliczania adresów komórek
- ▶ Program staje się bardziej zrozumiały
- ▶ Łatwiejsza modyfikacja
- ▶ Wciąż rozwiązywanie dedykowane konkretnemu procesorowi

Przykład programu symbolicznego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6

- ▶ Rozwiążanie:

(4) → AK 00100 0000000100

(AK) + (5) → AK 00001 0000000101

(AK) → 6 00011 00000000110

Koniec 00111 000000000000

Pierwszy argument 0000 0000 0000 0111

Drugi argument 0000 0000 0001 0001

Wynik ?

Przykład programu symbolicznego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek pamięci (4 i 5) i sumę zapisz do komórki 6
- ▶ Rozwiązanie:

(4) → AK	00100 00000000100	POB Arg1
(AK) + (5) → AK	00001 00000000101	DOD Arg2
(AK) → 6	00011 00000000110	ŁAD Suma
Koniec	00111 000000000000	STP
Pierwszy argument	0000 0000 0000 0111	Arg1: RST 7
Drugi argument	0000 0000 0001 0001	Arg2: RST 17
Wynik	?	Suma: RPA KON

Przykład programu symbolicznego

- ▶ Dodaj do siebie zawartość dwóch komórek Arg1 i Arg2 sumę zapisz do komórki Suma
- ▶ Rozwiążanie w języku symbolicznym:

POB Arg1

DOD Arg2

ŁAD Suma

STP

Arg1: RST 7

Arg2: RST 17

Suma: RPA

KON

Przykład 2 – obliczanie wartości bezwzględnej

W komórce pamięci oznaczonej etykietą **Liczba** znajduje się liczba całkowita ze znakiem, do komórki oznaczonej etykietą **Wynik** należy wpisać jej wartość bezwzględną

Przykład 2 – obliczanie wartości bezwzględnej

POB Liczba

SOM Ujemna

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Składnia instrukcji asemblera

- ▶ Instrukcję dzielimy na 3 pola
[<Etykieta>:] <kod> <argument(y)>
- ▶ Etykieta to nazwa zakończona dwukropkiem
- ▶ Etykieta może zostać pominięta
- ▶ Kod jest wymagany, może to być kod rozkazu lub dyrektywa (RST, RPA, KON)
- ▶ Argument jest opcjonalny (liczba i występowanie zależy od kodu rozkazu)
- ▶ Argumentem może być etykieta lub liczba dziesiętna

Translacja z języka symbolicznego na kody binarne

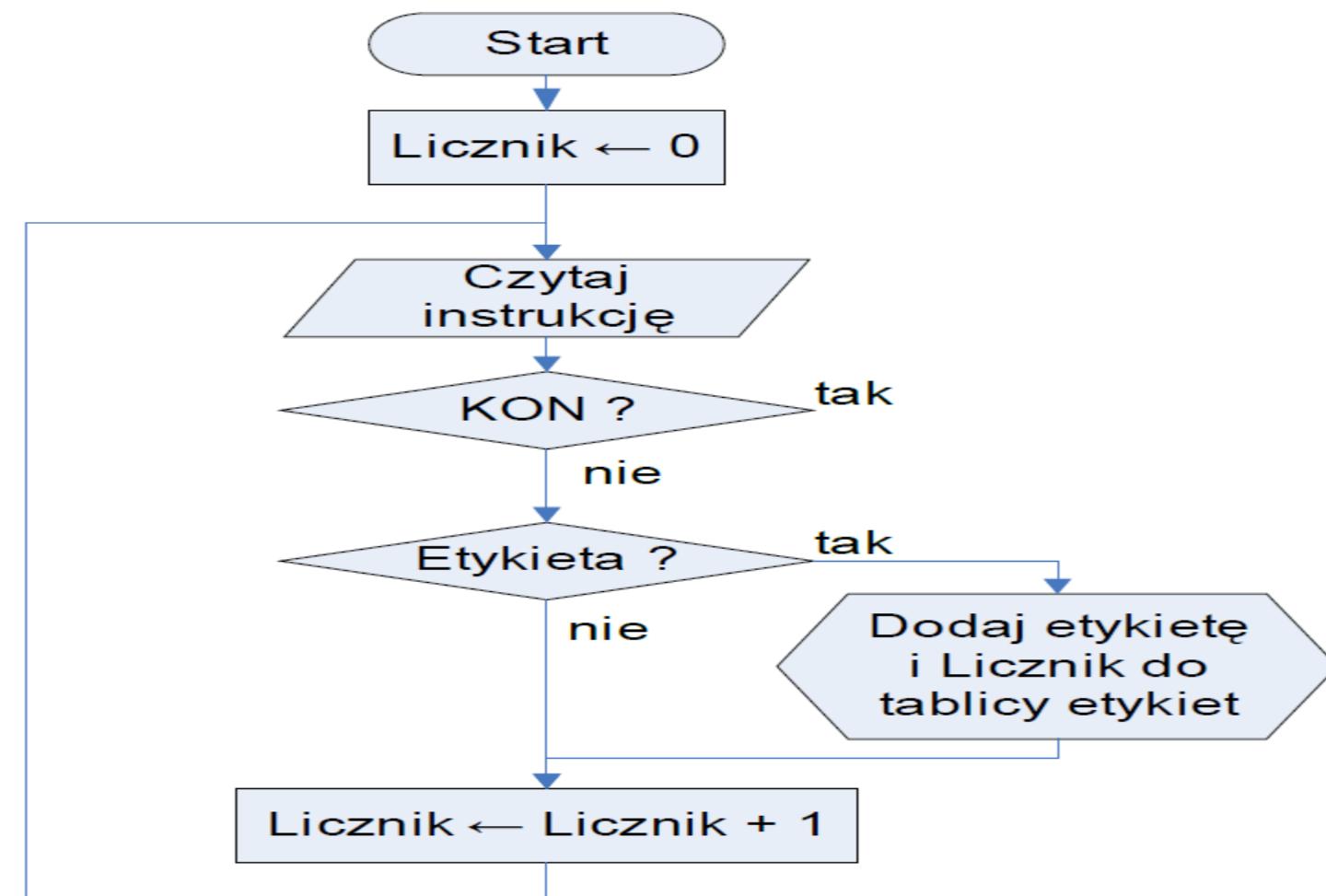
- ▶ Zadanie wykonywane przez programy tłumaczące zwane asemblerami
- ▶ Zwykle przebiega dwuetapowo
- ▶ Każdy etap (przebieg, przejście) to czytanie kodu źródłowego od początku do końca
- ▶ Pierwszy etap – utworzenie tablicy etykiet T2
- ▶ Drugi etap – właściwe tłumaczenie instrukcji na podstawie tablicy kodów T1 (niezmiennej dla każdego języka) i stworzonej wcześniej tablicy etykiet T2

Tablica kodów rozkazów T1

- ▶ Przyporządkowuje kodom symbolicznym rozkazów odpowiednie kody binarne

Symbol	Kod	Treść
DOD	00001	$(AK) + ((AD)) \rightarrow AK$
ODE	00010	$(AK) - ((AD)) \rightarrow AK$
ŁAD	00011	$(AK) \rightarrow (AD)$
POB	00100	$((AD)) \rightarrow AK$
SOB	00101	$(AD) \rightarrow L$
SOM	00110	$(AD) \rightarrow L$, gdy $(AK) < 0$
STP	00111	zatrzymanie pracy zegara

Pierwszy przebieg asemblacji

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

Ujemna 4

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

Ujemna 4

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

Ujemna 4

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

Ujemna 4

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

Ujemna 4

ŁAD Wynik

Liczba 8

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna

Ujemna 4

ŁAD Wynik

Liczba 8

STP

Wynik 9

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Tworzenie tablicy etykiet

POB Liczba

SOM Ujemna   Ujemna   4

ŁAD Wynik   Liczba   8

STP   Wynik   9

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

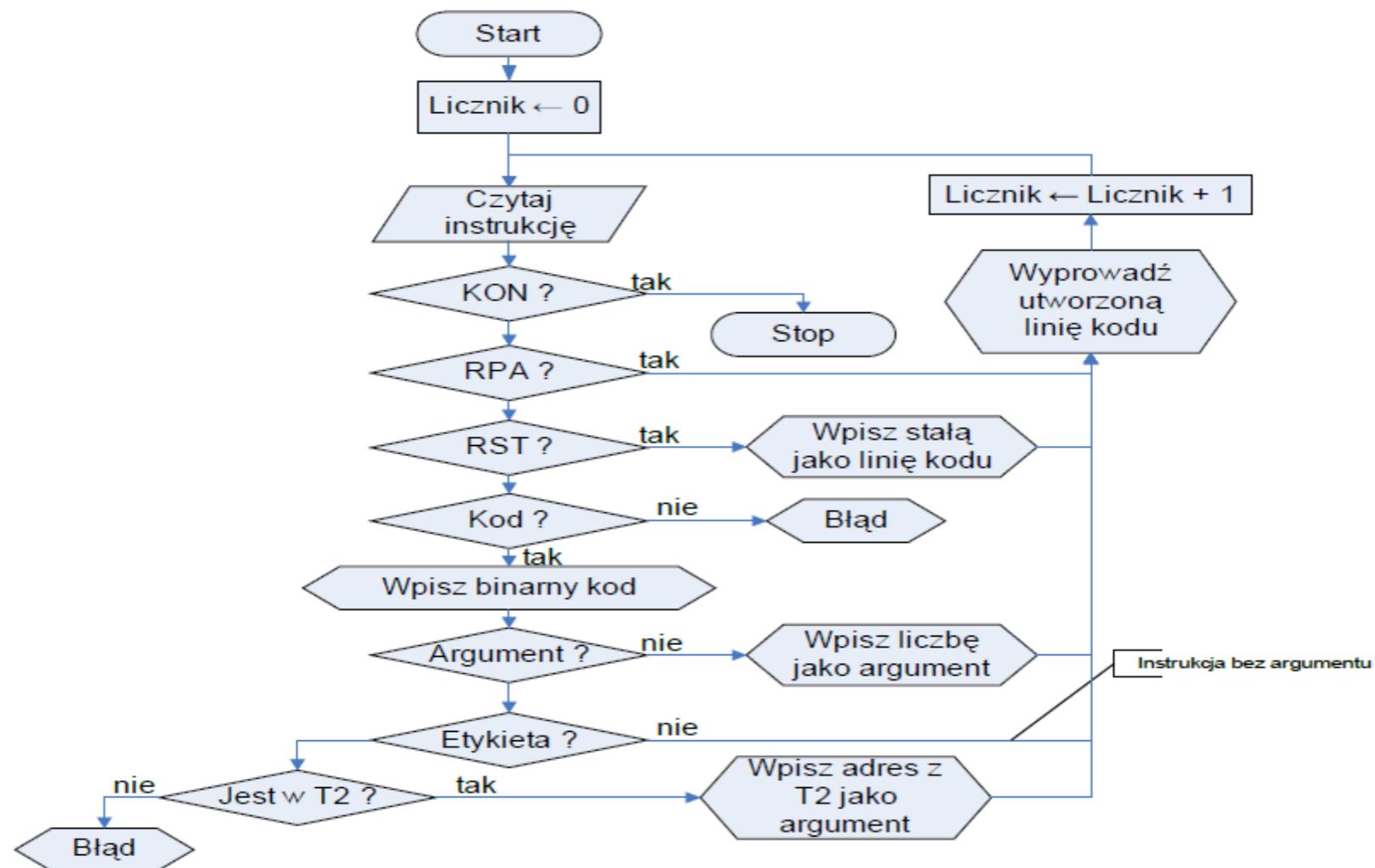
STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Drugi przebieg asemblacji

Generacja kodu wynikowego

POB Liczba

SOM Ujemna

ŁAD Wynik

STP

Ujemna: ODE Liczba

ODE Liczba

ŁAD Wynik

STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA

KON

Generacja kodu wynikowego

POB	Liczba	00100 00000001000
SOM	Ujemna	
ŁAD	Wynik	
STP		
Ujemna:	ODE	Liczba
	ODE	Liczba
	ŁAD	Wynik
	STP	
Liczba:	RST	-21
Wynik:	RPA	
	KON	

Generacja kodu wynikowego

POB	Liczba	00100 00000001000
SOM	Ujemna	00110 00000000100
ŁAD	Wynik	
STP		
Ujemna:	ODE	Liczba
	ODE	Liczba
	ŁAD	Wynik
	STP	
Liczba:	RST	-21
Wynik:	RPA	
	KON	

Generacja kodu wynikowego

POB	Liczba	00100 00000001000
SOM	Ujemna	00110 00000000100
ŁAD	Wynik	00011 00000001001
STP		
Ujemna:	ODE	Liczba
	ODE	Liczba
	ŁAD	Wynik
	STP	
Liczba:	RST	-21
Wynik:	RPA	
	KON	

Generacja kodu wynikowego

POB	Liczba	00100 00000001000
SOM	Ujemna	00110 00000000100
ŁAD	Wynik	00011 00000001001
STP		00111 00000000000

Ujemna: ODE
ODE
ŁAD Wynik
STP

Liczba: RST -21

Wynik: RPA
KON

Generacja kodu wynikowego

	POB Liczba	00100 00000001000
	SOM Ujemna	00110 00000000100
	ŁAD Wynik	00011 00000001001
	STP	00111 00000000000
Ujemna:	ODE Liczba	00010 00000001000
	ODE Liczba	
	ŁAD Wynik	
	STP	
Liczba:	RST -21	
Wynik:	RPA	
	KON	

Generacja kodu wynikowego

	POB Liczba	00100 00000001000
	SOM Ujemna	00110 00000000100
	ŁAD Wynik	00011 00000001001
	STP	00111 00000000000
Ujemna:	ODE Liczba	00010 00000001000
	ODE Liczba	00010 00000001000
	ŁAD Wynik	
	STP	
Liczba:	RST -21	
Wynik:	RPA	
	KON	

Generacja kodu wynikowego

	POB	Liczba	00100 00000001000
	SOM	Ujemna	00110 00000000100
	ŁAD	Wynik	00011 00000001001
	STP		00111 00000000000
Ujemna:	ODE	Liczba	00010 00000001000
	ODE	Liczba	00010 00000001000
	ŁAD	Wynik	00011 00000001001
	STP		
Liczba:	RST	-21	
Wynik:	RPA		
	KON		

Generacja kodu wynikowego

	POB	Liczba	00100 00000001000
	SOM	Ujemna	00110 00000000100
	ŁAD	Wynik	00011 00000001001
	STP		00111 00000000000
Ujemna:	ODE	Liczba	00010 00000001000
	ODE	Liczba	00010 00000001000
	ŁAD	Wynik	00011 00000001001
	STP		00111 00000000000
Liczba:	RST	-21	
Wynik:	RPA		
	KON		

Generacja kodu wynikowego

	POB Liczba	00100 00000001000
	SOM Ujemna	00110 00000000100
	ŁAD Wynik	00011 00000001001
	STP	00111 00000000000
Ujemna:	ODE Liczba	00010 00000001000
	ODE Liczba	00010 00000001000
	ŁAD Wynik	00011 00000001001
	STP	00111 00000000000
Liczba:	RST -21	1111 1111 1110 1011
Wynik:	RPA	
	KON	

Generacja kodu wynikowego

	POB	Liczba	00100 00000001000
	SOM	Ujemna	00110 00000000100
	ŁAD	Wynik	00011 00000001001
	STP		00111 00000000000
Ujemna:	ODE	Liczba	00010 00000001000
	ODE	Liczba	00010 00000001000
	ŁAD	Wynik	00011 00000001001
	STP		00111 00000000000
Liczba:	RST	-21	1111 1111 1110 1011
Wynik:	RPA		0000 0000 0000 0000
	KON		

Generacja kodu wynikowego

	POB Liczba	00100 00000001000	20 08
	SOM Ujemna	00110 00000000100	30 04
	ŁAD Wynik	00011 00000001001	18 09
	STP	00111 00000000000	38 00
Ujemna:	ODE Liczba	00010 00000001000	10 08
	ODE Liczba	00010 00000001000	10 08
	ŁAD Wynik	00011 00000001001	18 09
	STP	00111 00000000000	38 00
Liczba:	RST -21	1111 1111 1110 1011	FF EB
Wynik:	RPA	0000 0000 0000 0000	00 00
	KON		

Przykład 3 – sumowanie elementów tablicy

- ▶ Dana jest tablica n liczb całkowitych, na której początek wskazuje etykieta *Tab*, napisać w języku assemblera maszyny W program obliczający sumę wszystkich elementów tej tablicy i zapisujący ją w zmiennej *Suma*

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. Dopóki nie przetworzono całej tablicy powtarzaj:

  3. Pobierz kolejny element tablicy
  4. Dodaj go do zmiennej Suma
  5. Zmniejsz liczbę elementów pozostałych do przetworzenia

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. Dopóki nie przetworzono całej tablicy powtarzaj:

  3. Pobierz kolejny element tablicy
  4. Dodaj go do zmiennej Suma

5. **Zmniejsz liczbę elementów pozostałych do przetworzenia**

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. Dopóki nie przetworzono całej tablicy powtarzaj:

  3. Pobierz kolejny element tablicy
  4. Dodaj go do zmiennej Suma
  5. $\mathbf{N} \leftarrow \mathbf{N} - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. Dopóki nie przetworzono całej tablicy powtarzaj:

  3. Pobierz kolejny element tablicy
  4. Dodaj go do zmiennej Suma
  5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. **Dopóki nie przetworzono całej tablicy powtarzaj:**
3. Pobierz kolejny element tablicy
4. Dodaj go do zmiennej Suma
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. **Dopóki $N > 0$ powtarzaj:**
3. Pobierz kolejny element tablicy
4. Dodaj go do zmiennej Suma
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $Suma \leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:
3. Pobierz kolejny element tablicy
4. Dodaj go do zmiennej $Suma$
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $Suma \leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:
3. **Pobierz kolejny element tablicy**
4. Dodaj go do zmiennej $Suma$
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $Suma \leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:
3. **POB Tab**
4. Dodaj go do zmiennej $Suma$
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $Suma \leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:
3. POB Tab
4. Dodaj go do zmiennej $Suma$
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $Suma \leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:
3. POB Tab
4. **Dodaj go do zmiennej Suma**
5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. $\text{Suma} \leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:

  3. POB Tab
  4. **DOD Suma
ŁAD Suma**
  5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

1. Suma $\leftarrow 0$
2. Dopóki $N > 0$ powtarzaj:
  3. POB Tab
  4. DOD Suma
ŁAD Suma
  5. $N \leftarrow N - 1$

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

Dopóki $N > 0$ powtarzaj:

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

N $\leftarrow$ N - 1

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

Dopóki N > 0 powtarzaj:

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

POB N

ODE Jeden

ŁAD N

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

Dopóki N > 0 powtarzaj:

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

POB N

ODE Jeden

ŁAD N

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow 0$

Dopóki $N > 0$ powtarzaj:

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

POB N

ODE Jeden

ŁAD N

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

POB N

ODE Jeden

ŁAD N

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

POB N

ODE Jeden

ŁAD N

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

Pętla: POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

ŁAD N

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

SOB Pętla

Koniec:

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

Pętla: POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

ŁAD N

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

SOB Pętla

Koniec:

Sumowanie elementów tablicy – algorytm

Suma $\leftarrow$ 0

Pętla: POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

ŁAD N

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

SOB Pętla

Koniec:

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla: POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

ŁAD N

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

SOB Pętla

Koniec: STP

Suma: RST 0

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla:POB N   **N:**   **RST 5**

ODE Jeden
SOM Koniec
ŁAD N
POB Tab
DOD Suma
ŁAD Suma
SOB Pętla

Koniec: STP

Suma: RST 0

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla: POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

ŁAD N

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

SOB Pętla

Koniec: STP

Suma: RST 0

N: RST 5

Jak zapisać tablicę ?

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla: POB N	N: RST 5
ODE Jeden	Tab: RST 6
SOM Koniec	RST 2
ŁAD N	RST -4
POB Tab	RST 0
DOD Suma	RST -3
ŁAD Suma	
SOB Pętla	
Koniec: STP	
Suma: RST 0	

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla: POB N	N: RST 5
ODE Jeden	Tab: RST 6
SOM Koniec	RST 2
ŁAD N	RST -4
POB Tab	RST 0
DOD Suma	RST -3
ŁAD Suma	Jeden: RST 1
SOB Pętla	
Koniec: STP	
Suma: RST 0	

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla: POB N	N:	RST 5
ODE Jeden	Tab:	RST 6
SOM Koniec		RST 2
ŁAD N		RST -4
POB Tab		RST 0
DOD Suma		RST -3
ŁAD Suma	Jeden:	RST 1
SOB Pętla		
Koniec: STP		
Suma:		RST 0

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla:POB N	N:	RST 5
ODE Jeden	Tab:	RST 6
SOM Koniec		RST 2
ŁAD N		RST -4
POB Tab		RST 0
DOD Suma		RST -3
ŁAD Suma	Jeden:	RST 1
SOB Pętla		
Koniec: STP		
Suma: RST 0		

To nie działa !

Sumowanie elementów tablicy – program

Pętla: POB N

ODE Jeden

SOM Koniec

ŁAD N

POB Tab

DOD Suma

ŁAD Suma

SOB Pętla

Koniec: STP

Suma: RST 0

N: RST 5

Tab: RST 6

RST 2

RST -4

RST 0

RST -3

Jeden: RST 1

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	Suma:	RST 0
	ODE Jeden	N:	RST 5
	SOM Koniec	Tab:	RST 6
	ŁAD N		RST 2
Rozkaz:	POB Tab		RST -4
	DOD Suma		RST 0
	ŁAD Suma		RST -3
	POB Rozkaz	Jeden:	RST 1
	DOD Jeden		
	ŁAD Rozkaz		
	SOB Pętla		
Koniec:	STP		

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:
POB N
ODE Jeden
SOM Koniec
ŁAD N

Rozkaz:
POB Tab
DOD Suma
ŁAD Suma
POB Rozkaz
DOD Jeden
ŁAD Rozkaz
SOB Pętla

Koniec: STP

Suma:
N: RST 0
Tab: RST 5
RST 6
RST 2
RST -4
RST 0
RST -3
Jeden: RST 1

KOD

ADRES

Lista rozkazów - przykład

Nazwa symboliczna	Kod
DOD	001
ODE	010
ŁAD	011
POB	100
SOB	101
SOM	110
STP	111

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla: POB N
ODE Jeden
SOM Koniec
ŁAD N

Rozkaz: POB Tab
DOD Suma
ŁAD Suma
POB Rozkaz
DOD Jeden
ŁAD Rozkaz
SOB Pętla

Koniec: STP

Suma: RST 0
N: RST 5
Tab: RST 6
RST 2
RST -4
RST 0
RST -3
Jeden: RST 1

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0101
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0101
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0101
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0101
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110 (-114)		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01110		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab+1	100 01111 (-113)		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0100
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 0110
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 01111		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0011
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0010
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

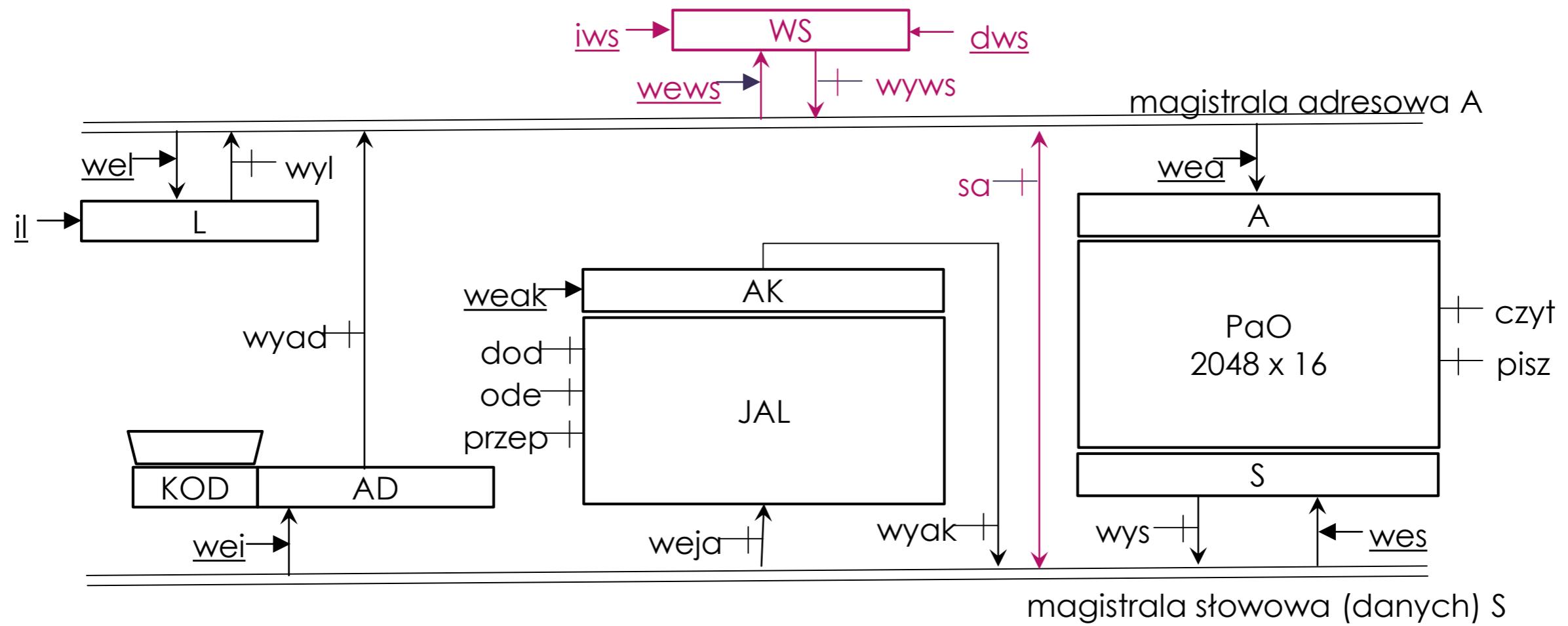
Sumowanie elementów tablicy – program poprawny

Pętla:	POB N	100 01101	Suma:	RST 0	0000 1000
	ODE Jeden	010 10011	N:	RST 5	0000 0010
	SOM Koniec	110 01011	Tab:	RST 6	0000 0110
	ŁAD N	011 01101		RST 2	0000 0010
Rozkaz:	POB Tab	100 10000		RST -4	1111 1100
	DOD Suma	001 01100		RST 0	0000 0000
	ŁAD Suma	011 01100		RST -3	1111 1101
	POB Rozkaz	100 00100	Jeden:	RST 1	0000 0001
	DOD Jeden	001 10011			
	ŁAD Rozkaz	011 00100			
	SOB Pętla	101 00000			
Koniec:	STP	111 00000			

Podprogramy

- ▶ Pozwalają na modularne pisanie programów
- ▶ Wymagają specjalnych rozkazów
- ▶ Przekazywanie parametrów:
  - ▶ Poprzez rejesty procesora
  - ▶ We wskazanym (zwykle zawartością rejestrów) obszarze pamięci
  - ▶ Z wykorzystaniem stosu

Uzupełnienia konstrukcyjne

Rozkazy wspierające obsługę podprogramów

- ▶ Skok do podprogramu **SDP** adres
 $(WS) - 1 \rightarrow WS, (L) \rightarrow (WS), (AD) \rightarrow L, A$
- ▶ Powrót z podprogramu **PWR**
 $((WS)) \rightarrow L, A, (WS) + 1 \rightarrow (WS)$
- ▶ Zapis zawartości akumulatora na stos **DNS**
 $(WS) - 1 \rightarrow WS, (AK) \rightarrow (WS)$
- ▶ Odczyt ze stosu **PZS**
 $((WS)) \rightarrow AK, (WS) + 1 \rightarrow (WS)$

Przykład 4

- ▶ Dane dwie zmienne umieszczone w komórkach pamięci x i y
- ▶ Policzyć sumę ich wartości bezwzględnych
- ▶ Wynik umieścić w zmiennej z

$$z = |x| + |y|$$

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

SOM Ujemna

PWR

Ujemna:

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

Pomocnicza: RPA

X: RST -2

Y: RST 3

Z: RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X
SDP Abs
ŁAD Z
POB Y
SDP Abs
DOD Z
ŁAD Z
STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza: RPA

X: RST -2

Y: RST 3

Z: RPA

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza: RPA

X: RST -2

Y: RST 3

Z: RPA

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza: RPA

X: RST -2

Y: RST 3

Z: RPA

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X
SDP Abs
ŁAD Z
POB Y
SDP Abs
DOD Z
ŁAD Z
STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza: RPA
X: RST -2
Y: RST 3
Z: RPA

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

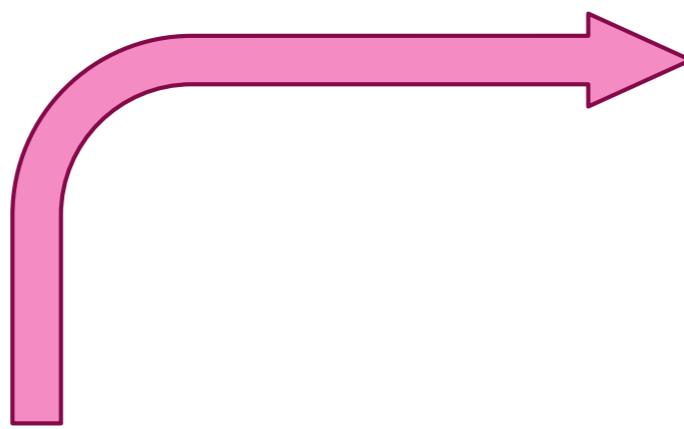
RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X
SDP Abs
ŁAD Z
POB Y
SDP Abs
DOD Z
ŁAD Z
STP

Abs:
Ujemna:
Pomocnicza:
X:
Y:
Z:

SOM Ujemna
PWR
ŁAD Pomocnicza
ODE Pomocnicza
ODE Pomocnicza
PWR
RPA
RST -2
RST 3
RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza: RPA

X: RST -2

Y: RST 3

Z: RPA

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

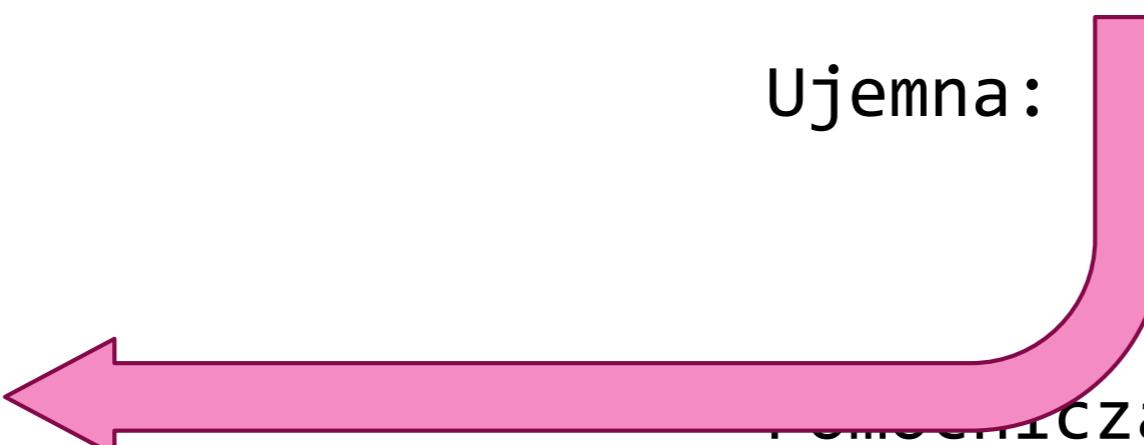
ODE Pomocnicza

PWR

Użycie podprogramu w programie

POB X
SDP Abs
ŁAD Z
POB Y
SDP Abs
DOD Z
ŁAD Z
STP

Abs:
Ujemna:
Pomocnicza:
X:
Y:
Z:

SOM Ujemna
PWR
ŁAD Pomocnicza
ODE Pomocnicza
ODE Pomocnicza
PWR
RPA
RST -2
RST 3
RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Użycie podprogramu w programie

POB X

SDP Abs

ŁAD Z

POB Y

SDP Abs

DOD Z

ŁAD Z

STP

Abs:

Ujemna:

Pomocnicza:

X:

Y:

Z:

SOM Ujemna

PWR

ŁAD Pomocnicza

ODE Pomocnicza

ODE Pomocnicza

PWR

RPA

RST -2

RST 3

RPA

Przekazywanie parametrów przez stos

- ▶ Przed wywołaniem podprogramu należy zapisać jego aktualne parametry na stosie w ustalonej kolejności
- ▶ W końcowej części wywołania podprogramu należy parametry usunąć ze stosu
  - ▶ Parametry usuwa podprogram wywoływany
  - ▶ Po zakończeniu podprogramu program wywołujący usuwa parametry

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

```
POB X
DNS
SDP Abs
ŁAD Z
POB Y
DNS
SDP Abs
DOD Z
ŁAD Z
STP
X: RST -2
Y: RST 3
Z: RPA
```

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

POB X	Abs:	PZS
DNS		ŁAD ślad
SDP Abs		PZS
ŁAD Z		ŁAD parametr
POB Y		SOM Ujemna
DNS	Ujemna:	SOB Powrót
SDP Abs		ODE Parametr
DOD Z		ODE Parametr
ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
STP		POB ślad
X: RST -2		DNS
Y: RST 3		POB Parametr
Z: RPA	ślad:	PWR
		-2
	Parametr:	RST 3
		RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

X:	POB X	Abs:	PZS	
	DNS		ŁAD ślad	
	SDP Abs		PZS	
	ŁAD Z		ŁAD parametr	
	POB Y		SOM Ujemna	
	DNS	Ujemna:	SOB Powrót	
	SDP Abs		ODE Parametr	
	DOD Z		ODE Parametr	
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr	
	STP		POB ślad	
	X: RST -2		DNS	
	Y: RST 3		POB Parametr	Ślad (3)
	Z: RPA	ślad:	PWR	-2
			RST 3	
		Parametr:	RPA	

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS	
	DNS		ŁAD ślad	
	SDP Abs		PZS	
	ŁAD Z		ŁAD parametr	
	POB Y		SOM Ujemna	
	DNS	Ujemna:	SOB Powrót	
	SDP Abs		ODE Parametr	
	DOD Z		ODE Parametr	
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr	
	STP		POB ślad	
X:	RST -2		DNS	
Y:	RST 3		POB Parametr	Ślad (3)
Z:	RPA	ślad:	PWR	-2
			RST 3	
		Parametr:	RPA	

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS	Ujemna:	SOB Powrót
	SDP Abs		ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			-2
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			-2
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

POB X	Abs:	PZS
DNS		ŁAD ślad
SDP Abs		PZS
ŁAD Z		ŁAD parametr
POB Y		SOM Ujemna
DNS	Ujemna:	SOB Powrót
SDP Abs		ODE Parametr
DOD Z		ODE Parametr
ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
STP		POB ślad
X: RST -2		DNS
Y: RST 3		POB Parametr
Z: RPA	ślad:	PWR
		RST 3
	Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z		ŁAD Parametr
	STP	Powrót:	POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z		ŁAD Parametr
	STP	Powrót:	POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

POB X	Abs:	PZS
DNS		ŁAD ślad
SDP Abs		PZS
ŁAD Z		ŁAD parametr
POB Y		SOM Ujemna
DNS	Ujemna:	SOB Powrót
SDP Abs		ODE Parametr
DOD Z		ODE Parametr
ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
STP		POB ślad
X: RST -2		DNS
Y: RST 3		POB Parametr
Z: RPA	ślad:	PWR
		RST 3
	Parametr:	RPA

Ślad (3)

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

POB X	Abs:	PZS
DNS		ŁAD ślad
SDP Abs		PZS
ŁAD Z		ŁAD parametr
POB Y		SOM Ujemna
DNS	Ujemna:	SOB Powrót
SDP Abs		ODE Parametr
DOD Z		ODE Parametr
ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
STP		POB ślad
X: RST -2		DNS
Y: RST 3		POB Parametr
Z: RPA	ślad:	PWR
		RST 3
	Parametr:	RPA

Ślad (3)

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS	Ujemna:	SOB Powrót
	SDP Abs		ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
		Parametr:	RST 3
			Ślad (3)
		Parametr:	RPA

Przekazywanie parametrów przez stos – przykład

	POB X	Abs:	PZS
	DNS		ŁAD ślad
	SDP Abs		PZS
	ŁAD Z		ŁAD parametr
	POB Y		SOM Ujemna
	DNS		SOB Powrót
	SDP Abs	Ujemna:	ODE Parametr
	DOD Z		ODE Parametr
	ŁAD Z	Powrót:	ŁAD Parametr
	STP		POB ślad
X:	RST -2		DNS
Y:	RST 3		POB Parametr
Z:	RPA	ślad:	PWR
			RST 3
		Parametr:	RPA

Podsumowanie

- ▶ Klasyfikacja języków programowania
- ▶ Przykłady zapisu prostych programów w języku binarnym
- ▶ Język asemblera i przykłady programów
- ▶ Składnia instrukcji asemblera
- ▶ Algorytm pracy asemblera
- ▶ Przetwarzanie tablic
- ▶ Podprogramy i przekazywanie parametrów